

ภาคผนวก ค

เอกสารประกอบงานวิจัย

เอกสารประกอบการประชุมแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานในพื้นที่



โครงการวิจัย (research project)

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

การพัฒนาผังแม่บทบูรณาการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืน พื้นที่พิเศษอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ศรีสัชนาลัย – กำแพงเพชร

Master Plan Development on Creative Tourism Strategy for Specialized Monumental Areas of Historical Districts-Sukhothai, Si Satchanalai, and Kamphaengphet

ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

แนวโน้มการเติบโตทางเศรษฐกิจ การพัฒนาด้านการท่องเที่ยวส่งผลให้การพัฒนาพื้นที่เมืองและสิ่งปลูกสร้างเพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างรวดเร็ว ซึ่งส่งกระทบต่อเชิงบวกและเชิงลบต่อมรดกทางวัฒนธรรมในเขตพื้นที่พิเศษอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย-ศรีสัชนาลัย-กำแพงเพชร ตลอดจนพื้นที่ชุมชนโบราณต่อเนื่องโดยรอบ ที่มีความโดดเด่น ปรากฏร่องรอยหลักฐานทางประวัติศาสตร์มีคุณค่า จนกรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียนเป็นเขตโบราณสถานตั้งแต่ พ.ศ. 2518 และต่อมาในปี พ.ศ. 2534 ได้รับการขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อแหล่งมรดกโลกในการประชุมคณะกรรมการมรดกโลกแห่งอนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลกทางวัฒนธรรมและธรรมชาติของโลก องค์การศึกษาวិทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ ณ เมืองคาร์เทจ ประเทศตูนิเซีย เป็นแหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรมเมืองประวัติศาสตร์สุโขทัยและเมืองบริวารที่สะท้อนมีเอกลักษณ์ด้านศิลปกรรมที่มีคุณค่ายิ่ง

จากแนวทางการอนุรักษ์แหล่งมรดกทางวัฒนธรรม การส่งเสริมด้านการท่องเที่ยว และการพัฒนาชุมชนโดยรอบที่ผ่านมาเกิดความไม่สอดคล้องกัน ส่งผลกระทบต่อเชิงลบซึ่งกันและกัน จนไม่สามารถประสานการพัฒนาให้เป็นเนื้อเดียวกันได้ ตัวอย่างเช่น การก่อสร้างอาคารหรือต่อเติมอาคารบดบังทัศนียภาพ รูปแบบและสีสีนอาคารไม่กลมกลืนแหล่งโบราณสถาน การพัฒนาและการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เน้นปริมาณ การขาดมาตรการส่งเสริมให้ภาคเอกชนในการอนุรักษ์อาคารที่มีคุณค่าแทนการรื้อถอน หรือการอนุรักษ์ที่ขาดการ

ส่งเสริมความมีชีวิตชีวา การสร้างบรรยากาศและสุนทรียภาพของเมืองประวัติศาสตร์ เป็นต้น

พื้นที่พิเศษอุทยานประวัติศาสตร์-ศรีสัชนาลัย-กำแพงเพชร มีพื้นที่ทั้งหมด 1,812.16 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุม 23 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสุโขทัยและกำแพงเพชร

เพื่อให้แนวทางการพัฒนาอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย-ศรีสัชนาลัย-กำแพงเพชร ตลอดจนพื้นที่ต่อเนื่องโดยรอบเป็นไปอย่างเหมาะสม มีมาตรการและกลไกการอนุรักษ์ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชนทุกรูปแบบ ทั้งชุมชนประวัติศาสตร์ ชุมชนวัฒนธรรม ชุมชนตลาด และชุมชนริมน้ำ เสริมสร้างการพัฒนาเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ โดยภาคประชาชนมีส่วนร่วมทุกระบวนการพัฒนา เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างบูรณาการและยั่งยืน ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ตั้งแต่ระดับชาติจนถึงระดับท้องถิ่น ต่อเนื่องไปจนถึงการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อให้เกิดการรวมกลุ่มการท่องเที่ยว เป็นแกนแหล่งมรดกประวัติศาสตร์วัฒนธรรม โดยพัฒนาศักยภาพให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางมรดกโลกกลุ่มอาเซียน (World Heritage Cluster (ASEAN)) สร้างความตระหนักและให้ความสำคัญต่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรการท่องเที่ยว แหล่งมรดกทางวัฒนธรรม ให้คงไว้ซึ่งความมีคุณค่าสืบต่อไปในอนาคต



ภาพที่ 1 แผนที่อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย-ศรีสัชนาลัย-กำแพงเพชร ที่มา : องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน)

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำผังแม่บทการท่องเที่ยวเมืองประวัติศาสตร์ตามแนวแกนอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย-ศรีสัชนาลัย-กำแพงเพชร (Historical Corridor)
2. ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำแนวทางการปรับปรุงบรรยากาศในการรับรู้สุนทรียภาพของเมืองและการรักษาความงามและเอกลักษณ์ของเมืองประวัติศาสตร์ (Romantic City)
3. ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำแนวทางส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Creative Tourism) เชื่อมโยงแหล่งมรดกโลก (World Heritage Cluster)
4. ศึกษา วิเคราะห์ เพื่อจัดทำแนวทางพัฒนา โครงข่ายการท่องเที่ยวที่หลากหลายเชื่อมโยงชุมชนประวัติศาสตร์ ชุมชนวัฒนธรรม ชุมชนตลาด และชุมชนริมน้ำ ด้วยรูปแบบที่หลากหลายทั้งทางบกและทางน้ำ
5. ศึกษา วิเคราะห์ และกำหนดมาตรการทางกฎหมาย (Zoning Ordinance) ในการควบคุมสภาพแวดล้อมของเมืองมรดกโลกที่สอดคล้องกับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวและวิถีชีวิตชุมชน
6. ศึกษา วิเคราะห์ นวัตกรรมพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสมและเกิดผลกระทบต่อมรดกวัฒนธรรม
7. ศึกษาและพัฒนา แนวทางของสื่อสัญลักษณ์และผลิตภัณฑ์ชุมชนสร้างเอกลักษณ์ ส่งเสริมภาพลักษณ์ต่อชุมชนและแหล่งท่องเที่ยว
8. เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนาศาสนา วัฒนธรรม กลุ่มชุมชน และประชาชนในท้องถิ่นทั้งการพัฒนาพื้นที่และการแก้ปัญหาต่าง ๆ



แนวความคิดในการพัฒนา

แนวคิดความหมายของสิ่งแวดล้อมเมือง

การ์ดอน คัลเลน (Gordon Cullen, 1961, p. 8) สถาปนิกผู้ศึกษาภูมิทัศน์เมือง ได้ให้ความหมายภูมิทัศน์เมืองว่า สิ่งแวดล้อมตามเส้นทางและพื้นที่ที่ออกอากาศที่สามารถมองเห็นและรับรู้ได้ในเมือง ว่าเป็นลักษณะและรูปร่างที่โอบล้อมจุดที่เรายืนอยู่ โดยจะมีการเปลี่ยนแปลงการรับรู้ภูมิทัศน์เมืองจากการเคลื่อนที่จากจุดหนึ่งไปยังจุดหนึ่งภายในเมือง เกี่ยวข้องกับการรับรู้สายสัมพันธ์ทางสายตาระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมในเมืองโดยการมองเห็น และการสร้างสรรค์สภาพแวดล้อมที่ต้อนรับและสอดคล้องกับการรับรู้ของผู้คนโดย ผ่านทางการจัดวางองค์ประกอบทางกายภาพในสภาพแวดล้อมของเมือง

เควิน ลินช์ (Kevin Lynch, 1977, p. 46) สถาปนิกชาวอเมริกันนักวางผัง ได้ให้นิยาม ภูมิทัศน์เมือง ว่าเป็นการรวมองค์ประกอบในการรับรู้ของเมืองจากผู้พบเห็น ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 5 อย่าง คือ ทางสัญจร (Paths) ขอบเขต (Edges) ย่าน (Districts) จุดศูนย์กลาง (Nodes) และจุดหมายตา (Landmarks) โดยองค์ประกอบทั้ง 5 ประการ จะสร้างมโนทัศน์ในการรับรู้เมืองของผู้สังเกต หากสภาพแวดล้อมของเมืองมีการจัดองค์ประกอบที่เหมาะสม ก็จะทำให้เกิดจินตภาพที่ชัดเจนและ ส่งผลให้เมืองนั้นๆ มีความน่าประทับใจต่อผู้พบเห็นในที่สุด

อาชิฮาระ โยชิโนบุ (Ashihara Yoshinobu, Translated by Lynne E. Riggs, 1983, p. 39) ให้ความหมายของภูมิทัศน์เมือง คือ ภาพรวมของเมืองซึ่งเกิดจากองค์ประกอบทางกายภาพต่างๆ ซึ่งปรากฏแก่สายตา และก่อให้เกิดผลทางอารมณ์และความรู้สึกแก่ผู้รับรู้องค์ประกอบ โดยคุณลักษณะของภูมิทัศน์เมืองถูกกำหนดขึ้นจากความสัมพันธ์ระหว่างถนนและ กลุ่มอาคารในพื้นที่เมือง ซึ่งองค์ประกอบสำคัญที่กำหนดคุณลักษณะของภูมิทัศน์เมืองในปัจจุบันที่สำคัญที่มี ผลต่อภูมิทัศน์เมือง ได้แก่ วัสดุที่ใช้ (Materials) ขนาดสัดส่วน (Proportions) และเส้นรอบรูป (Profiles)

แนวความคิดเรื่องมรดกทางวัฒนธรรมและภูมิทัศน์ทางวัฒนธรรม

ในอดีต การอนุรักษ์มุ่งความสนใจให้กับงานศิลปะหรือโบราณสถานที่มีความสำคัญ ซึ่งเป็นการอนุรักษ์อาคารและวัตถุเพียงอย่างเดียวเท่านั้น นับตั้งแต่ปี 1950 ประชาชนเริ่มตระหนักว่าการดำรงชีวิตมีความเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมที่อาศัยอยู่ รวมทั้งเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมจากเอกลักษณ์และความสำคัญของพื้นที่อันได้แก่โบราณสถาน โบราณวัตถุจากความสำคัญของบริบทและสิ่งแวดล้อมของเมืองและชุมชนที่อยู่อาศัยทำให้เกิดคำจำกัดความเกี่ยวกับ Cultural heritage และ Cultural landscape ขึ้นดังนี้

1. มรดกทางวัฒนธรรม Cultural heritage
 Feilden and Jokileht (1998:11) ได้ให้ความหมายของมรดกทางวัฒนธรรมว่า มรดกทางวัฒนธรรมนั้นมีหลายประเภท มิได้เป็นเพียงโบราณสถาน, อาคาร, พื้นที่ประวัติศาสตร์และสวนเท่านั้น แต่หมายรวมถึงสิ่งแวดล้อมที่ถูกสร้างขึ้นทั้งหมดรวมทั้งระบบนิเวศ เป็นเครื่องหมายแสดงกิจกรรมและความสำคัญของมนุษย์ในอดีต และเป็นหนึ่งในทรัพยากรที่ไม่สามารถสร้างขึ้นใหม่ได้ที่สำคัญของโลก

2. ภูมิทัศน์ทางวัฒนธรรม (Cultural landscape)
 Feilden และ Jokilehto (1998:8) ได้กล่าวถึง ภูมิทัศน์ทางวัฒนธรรม ว่าเป็นงานของมนุษย์หรืองานที่รวมกันระหว่างธรรมชาติและมนุษย์ และพื้นที่ทางโบราณคดีซึ่งมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์, สุนทรียศาสตร์, ชาติพันธุ์วิทยา หรือ มานุษยวิทยา ได้กำหนดลักษณะของ Cultural Landscapeที่สามารถรับการเสนอชื่อเป็นมรดกโลกทางวัฒนธรรม ดังนี้

1. เป็นการออกแบบภูมิทัศน์ (Landscape Design) ที่สร้างขึ้นโดยความตั้งใจของมนุษย์ เช่นสวน(Park land)
 2. เป็นภูมิทัศน์ (Landscape) ที่เป็นผลมาจากสังคม, เศรษฐกิจ, และความเชื่อในศาสนา รวมถึงซากสัตว์โบราณ (Fossil Landscape)

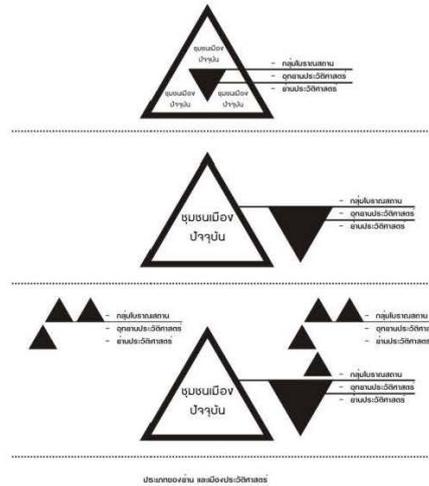
3. เป็นภูมิทัศน์ทางวัฒนธรรม (Cultural Landscape) จากความเชื่อในศาสนา, ศิลปะ, หรือกลุ่มวัฒนธรรมหรือองค์ประกอบทางธรรมชาติเป็นผลจากการเจริญเติบโต มีบูรณะสภาพทางประวัติศาสตร์ (Historical Integrity) ซึ่งหมายถึงความสมบูรณ์ทางวัสดุ และสภาพที่ไม่มีข้อบกพร่องของวัสดุ หรือที่ตั้ง ซึ่งเป็นผลจากการเติบโตและการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

แนวความคิดเกี่ยวกับการอนุรักษ์เมืองประวัติศาสตร์และย่านประวัติศาสตร์

1. ลักษณะของเมืองและย่านประวัติศาสตร์

ลักษณะของเมืองประวัติศาสตร์¹ นั้นมีช่วงอายุ (Life Span) อยู่ในช่วงหนึ่ง หรือหลายช่วงเวลาในอดีต หรือตั้งแต่ (ช่วงเวลาในอดีตเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน เมืองเหล่านั้นมีหลายลักษณะแตกต่างกันตามขนาด เนื้อหาทางวัฒนธรรม การตั้งถิ่นฐาน และการใช้ประโยชน์ของเมืองนั้น การแบ่งตามช่วงอายุของเมือง

ย่านประวัติศาสตร์² หมายถึง พื้นที่เมืองหรือชนบทที่กำหนดขอบเขตทางภูมิศาสตร์ได้ ซึ่งเป็นแหล่งสำคัญที่รวมเชื่อมโยงหรือแสดงความต่อเนื่องของที่ตั้ง โครงสร้าง หรือวัตถุที่มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในแง่ประวัติศาสตร์ หรือสุนทรียภาพ อันเกิดจากการวางแผนหรือพัฒนาทางกายภาพ



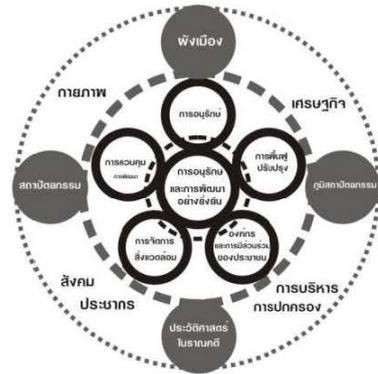
แสดงการพิจารณาระบบการจัดการเมือง และย่านประวัติศาสตร์
 แผนภูมิที่ 5.1 แสดงการพิจารณาระบบการจัดการเมือง และย่านประวัติศาสตร์

แนวความคิดอนุรักษ์กับการวางแผนเมือง

Feilden³ กล่าวว่า Integrated Conservation หมายถึงการรวมเอาการอนุรักษ์ให้เป็นส่วนหนึ่ง และเป็นเป้าหมายในการวางแผนเมือง เช่น การพิจารณาโครงสร้างประวัติศาสตร์เท่ากับปัจจัยอื่นๆ ในกระบวนการวางแผน รวมถึงการอนุรักษ์ และการฟื้นฟูอาคารรวมไปถึงพื้นที่ทางประวัติศาสตร์และการบริการทางสังคมที่เหมาะสมที่คำนึงถึงพื้นที่ เพื่อประสบความสำเร็จในระยะยาว กระบวนการนี้ควรปฏิบัติร่วมกับผู้อยู่อาศัย

¹ ศาสตราจารย์ธรรม, ทัศนศิลป์และภูมิสถาปัตย์มหาวิทยาลัยศิลปากรและแห่งบูรพาภิบาล (กรุงเทพฯ: บริษัท ชีวทัศน์ จำกัด, 2533), หน้า 142-150.
² US. National register for Historic place.

³ Feilden and Jokilehto (1998), p.79. อ้างถึงในเรื่องเดียวกัน, หน้า 11.



แสดงแนวคิดในการวางแผนการจัดการอนุรักษ์ปรับปรุงสภาพแวดล้อม และการเชื่อมโยงเมืองท่า

ขอบเขตของการอนุรักษ์ Edge of Preservation Action

การกำหนดขอบเขตพื้นที่ทางประวัติศาสตร์ ต้องให้เกิดความแน่ชัดเพื่อประโยชน์ในการบริหารพื้นที่ในการควบคุม การอนุรักษ์ การนำกลับมาใช้ประโยชน์ และการบำรุงรักษา ที่ตั้งของพื้นที่ทางประวัติศาสตร์หรือองค์ประกอบของพื้นที่ที่ปรากฏให้เห็นเด่นชัด แต่การกำหนดว่าพื้นที่นั้นจะครอบคลุมเพียงใด ต้องอาศัยการตัดสินใจ จากลักษณะทางกายภาพของหลักฐาน ที่ปรากฏ ประกอบกับปัจจัยด้านอื่นๆ คือ ปัจจัยทางธรรมชาติ ปัจจัยทางการเมือง ปัจจัยทางประวัติศาสตร์ และปัจจัยทางวัฒนธรรม การบริหารและการควบคุมสภาพแวดล้อม สามารถดัดทอนพื้นที่ออกมาตาม เราไม่สามารถกำหนดให้พื้นที่ทั้งหมดภายในกำแพงเมืองนั้นเป็นเขตพื้นที่ทางประวัติศาสตร์ได้ เนื่องจากอาคารทางประวัติศาสตร์ภายในได้ถูกทำลายไปหมด หรือกระจัดกระจายจนไม่อาจกำหนดเป็นเขตพื้นที่ได้ แต่ก็ยังมีบ่อยครั้งที่สามารถกำหนดเขตได้โดยใช้กำแพงเมืองคูเมืองคลอง เป็นเส้นขอบเขต หรืออาจขยายพื้นที่ให้เกินขอบเขตเหล่านั้น เนื่องจากการปกป้องสิ่งแวดล้อมรอบเมืองเป็นสิ่งจำเป็น



แสดงขอบเขตการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม

เนื้อแท้ของการปฏิบัติการอนุรักษ์ นั้นเป็นการยากที่จะสามารถบ่งบอกได้ว่าจะมีขอบเขตของการอนุรักษ์ที่แน่นอน การกำหนดขอบเขตหรือพื้นที่ใดที่หนึ่งสำหรับการอนุรักษ์ก็เป็นอันตราย เนื่องจากจะไปจำกัดการโตของเมืองและประชากรที่อยู่ในเมือง ในการอนุรักษ์

บางพื้นที่จำเป็นต้องอนุรักษ์ทั้งเมืองจึงประสบผลสำเร็จ โดย Workett⁴ ได้กล่าวไว้ใน Character of town ไว้ว่าการอนุรักษ์เราไม่สามารถอนุรักษ์เก็บหรือรักษาทุกสิ่งทุกอย่างไว้ได้ทั้งหมด เพราะเมืองแต่ละเมือง แต่ละชุมชน ส่วนมีข้อจำกัดที่แตกต่างกันไปทั้งในทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ฯลฯ ซึ่งควบคู่ไปกับการพัฒนาและวิวัฒนาการของเมืองที่ไม่หยุดนิ่ง จะต้องยอมให้เมืองและชุมชนเกิดการเปลี่ยนแปลงบ้าง เพื่อความเหมาะสมในด้านต่างๆ ดังนั้น การคัดเลือกอาคาร ย่าน หรือที่ที่เหมาะสมสำหรับการเป็นตัวแทนหรือเอกลักษณ์ของเมืองนั้น สามารถแทนได้เช่นกัน



ผังแนวคิดในการออกแบบของโครงการ

การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainable Tourism)

บุญเลิศ จิตต์จันทนา (2542) ได้ให้ความหมายการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน (Sustainable Tourism) ว่าหมายถึงการท่องเที่ยวในกลุ่มเล็กที่มีการจัดการอย่างยั่งยืน เพราะสามารถดำรงไว้ซึ่งทรัพยากรท่องเที่ยวที่มีความคงทนได้อย่างไม่เสื่อมคลาย และธุรกิจท่องเที่ยวมีการปรับปรุง คุณภาพให้ได้ผลกำไรอย่างเป็นธรรม โดยมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมเยือนสม่ำเสมออย่างเพียงพอ แต่ไม่ผลกระทบบาทาลงต่อสิ่งแวดล้อมที่สุุดอย่างยั่งยืน

การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ควรมีลักษณะดังต่อไปนี้ (อุษาวดี พูลทรัพย์นิพนธ์, 2545)

1. เป็นการท่องเที่ยวที่มีความต่อเนื่อง (Continuity) หมายถึง ความต่อเนื่องของทรัพยากรธรรมชาติ และความต่อเนื่องของวัฒนธรรมซึ่ง

⁴Workett, (1990). คำสั่งในกรรมวิธี สายสีเขียว "แนวทางอนุรักษ์และพัฒนาคอนกรีต กรณีศึกษาเมืองเสนาฯ." (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาวางผังเมืองและเมือง ชุมชน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541), หน้า 42-56

จัดเป็นทรัพยากรหลักในการท่องเที่ยว และสามารถอบประสมการณ์
 นันทนาการที่ดีให้แก่นักท่องเที่ยว

2. เป็นการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ (Quality) หมายถึงการเน้นคุณภาพ
 ของสามส่วนหลัก คือ คุณภาพของสิ่งแวดล้อม คุณภาพของ
 ประสิทธิภาพ นันทนาการที่นักท่องเที่ยวได้รับ และคุณภาพชีวิตของคน
 ในชุมชน

3. เป็นการท่องเที่ยวที่มีความสมดุล (Balance) หมายถึงความสมดุล
 ระหว่างความต้องการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ความต้องการของ
 ชุมชนท้องถิ่นและขีดความสามารถของทรัพยากร

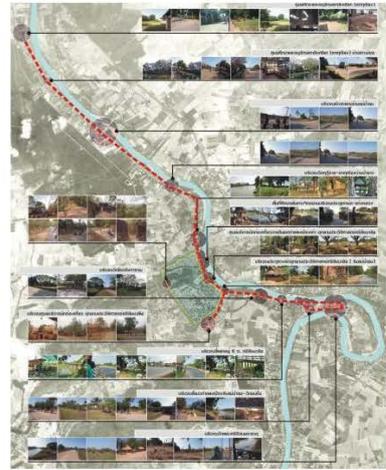
การพัฒนาอย่างยั่งยืน หมายถึง การพัฒนาที่ตอบสนอง
 ความต้องการของปัจจุบันโดยไม่ทำให้ผู้คนในอนาคตเกิดปัญหาในการ
 ตอบสนองความต้องการของตนเอง (นิยามของคณะกรรมการโลก ว่า
 ด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา World Commission on
 Environment and Development ในรายงาน Our Common
 Future 1987 หรือ Brundtland Report) การพัฒนาที่ยั่งยืนรวม
 ความถึง 3 ด้าน คือ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งเชื่อมโยงและ
 สัมพันธ์กัน โครงการพัฒนาใด ๆ ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบทั้ง 3 ด้านนี้
 การพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นอะไรที่โลกกว่าเพียงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็น
 การเปลี่ยนโครงสร้างระบบเศรษฐกิจและสังคม เพื่อลดการบริโภค
 ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมลงไปในระดับที่ยังรักษาความสมดุลที่ดี ทำให้
 คนอยู่ร่วมกับธรรมชาติโดยไม่ทำลายสิ่งอย่างที่ผ่านมาและยังทำกันอยู่
 หลายแห่ง ให้อยู่ร่วมกันเป็นชุมชน อยู่ดีกินดี และอยู่เย็นเป็นสุข

**แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นชุมชนและการดำรงอยู่ของชุมชนใน
 เมืองประวัติศาสตร์อย่างยั่งยืน**

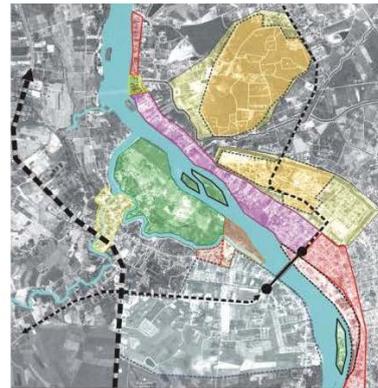
คำว่า “ชุมชน” (community) ใน Webster’s New World
 Dictionary หมายถึง 1) กลุ่มคนที่อยู่ในท้องถิ่นหรือในเมืองเดียวกัน
 ภายใต้กฎหมายเดียวกัน 2) อาณาบริเวณหรือเมืองที่มีกลุ่มคนอยู่
 ร่วมกัน 3) กลุ่มชนกลุ่มหนึ่งที่อยู่รวมกันและมีความสนใจในเรื่อง
 ต่างๆ คล้ายๆ กันร่วมกัน ความหมายของชุมชนจึงสามารถพิจารณา
 ได้ในหลายมิติ โดยมีลักษณะที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มคนที่อาศัยอยู่ใน
 อาณาเขตบริเวณเดียวกัน มีความสัมพันธ์ใกล้ชิด มีฐานะและอาชีพ
 คล้ายคลึงกัน มีลักษณะของการใช้ชีวิตร่วมกัน มีความเป็นอันหนึ่ง
 อันเดียวกัน ผู้ที่อาศัยอยู่มีความรู้สึกว่าเป็นคนชุมชนเดียวกัน
 (กาญจนา แก้วเทพ, 2538) รวมทั้ง มีการใช้ทรัพยากรในการผลิต
 ร่วมกัน จึงมีการกำหนดรูปแบบความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันขึ้น โดยมี
 องค์การหรือสถาบัน และกฎเกณฑ์ต่างๆ ของชุมชน

ชุมชนในเมืองประวัติศาสตร์ (Historic Town) มีลักษณะ
 เฉพาะที่แตกต่างจากเมืองทั่วๆ ไป กล่าวคือ เป็นพื้นที่ที่มีคนพื้น
 ถิ่นอาศัยอยู่ มีการดำเนินชีวิต พิธีกรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี
 ภายในสังคมของตน ที่ปรับให้เข้ากับสภาพพื้นที่ มีพัฒนาการมา
 ยาวนานหลายยุคสมัยอย่างต่อเนื่อง จนเกิดเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น
 ที่มีคุณค่าภายใต้องค์ประกอบของเมือง เช่น ถนนหนทาง ที่ว่าง
 ภายในเมือง ตลอดจน สถาปัตยกรรมที่มีความหมายต่อผู้คนที่อยู่ใน
 พื้นที่ ซึ่งได้ประกอบกันเป็นภูมิทัศน์ของเมืองเก่าที่มีความงดงาม
 และน่าสนใจ

พื้นที่ทางประวัติศาสตร์ (historical area) จึงเป็นพื้นที่ที่มี
 ความสำคัญในฐานะที่เป็นแหล่งความทรงจำของชาติ ที่คนในชุมชนมี
 ความสัมพันธ์ในการใช้ชีวิตร่วมกับสภาพแวดล้อมของ
 โบราณสถาน ทั้งกิจกรรมที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันทางประเพณี
 ทางวัฒนธรรมและการเมือง ทั้งของคนในชุมชนและนอกชุมชน มี
 การสัญจรและทำกิจกรรมผสมผสานระหว่างคนในและนอกพื้นที่
 โบราณสถาน สามารถทำให้โบราณสถานมีคุณค่าในความเป็น
 ทรัพยากรทางวัฒนธรรมของชาติ ทำให้คนในชุมชนมีความเป็นอยู่ที่
 ดีขึ้น และช่วยให้พื้นที่แห่งนี้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องในแต่ละ
 ยุคสมัย (ธนภณ วัฒนกุล, 2550)



ตัวอย่างผังเมืองการท่องเที่ยวโดยจักรยานในพื้นที่สี่สีทอง



ตัวอย่างผังเมืองการท่องเที่ยวพื้นที่จังหวัดกำแพงเพชร

ใบลงทะเบียนเข้าร่วมประชุมแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานในพื้นที่

ใบลงทะเบียนเข้าร่วมประชุมแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานในพื้นที่สุโขทัย

ใบลงทะเบียนเข้าร่วมการประชุมแลกเปลี่ยนข้อมูล

โครงการ “การพัฒนาผังแม่บทบูรณาการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืน
พื้นที่พิเศษอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย - ศรีสัชนาลัย - กำแพงเพชร”

สถานที่ประชุม SK วันที่ 8-2-59

ชื่อ - นามสกุล	สังกัด - หน่วยงาน / อาชีพ	หมายเลขโทรศัพท์ / ที่ติดต่อ/ e-mail
นาย/นางสาว/นาง/นางสาว <u>ศิริพร</u>	<u>สว.จาง/ต.เมืองเก่า/ส.นราธิวาส</u>	<u>055-621892</u>
<u>นาย/นางสาว/นาง/นางสาว</u> <u>อึ้งอึ้ง</u>	<u>สว.จาง/ต.เมืองเก่า/</u>	<u>055 697 129</u>
<u>นาย/นางสาว/นาง/นางสาว</u> <u>อึ้งอึ้ง</u>	<u>ผ.ต.ต.นครนายก 9</u>	<u>081-6800999</u>
<u>น.ส. อ.อึ้งอึ้ง</u> <u>อึ้งอึ้ง</u>	<u>ต.ต.เมืองเก่า/พ.ร.บ.อึ้งอึ้ง</u>	<u>091-0288528</u>
<u>นางสาว/นางสาว/นางสาว</u> <u>อึ้งอึ้ง</u>	<u>ต.ต.เมืองเก่า/อึ้งอึ้ง</u>	<u>087-6038585</u>
<u>ดร.ก.อึ้งอึ้ง</u> <u>อึ้งอึ้ง</u>	<u>ท.ต.เมืองเก่า/อึ้งอึ้ง</u>	<u>094-6269896</u>
<u>นาง/นางสาว/นางสาว</u> <u>อึ้งอึ้ง</u>	<u>อึ้งอึ้ง/อึ้งอึ้ง</u>	<u>081-6746092</u>
<u>นาย/นางสาว/นางสาว</u> <u>อึ้งอึ้ง</u>	<u>อึ้งอึ้ง/อึ้งอึ้ง</u>	<u>087-9090023</u>
<u>น.ส.พ.อึ้งอึ้ง</u> <u>อึ้งอึ้ง</u>	<u>อึ้งอึ้ง/อึ้งอึ้ง</u>	<u>0956389779</u>
<u>นาง/นางสาว/นางสาว</u> <u>อึ้งอึ้ง</u>	<u>อึ้งอึ้ง/อึ้งอึ้ง</u>	<u>089-8587576</u>
<u>นาง/นางสาว/นางสาว</u> <u>อึ้งอึ้ง</u>	<u>อึ้งอึ้ง/อึ้งอึ้ง</u>	<u>087-810447</u>
<u>นาง/นางสาว/นางสาว</u> <u>อึ้งอึ้ง</u>	<u>อึ้งอึ้ง/อึ้งอึ้ง</u>	<u>083-515-2468</u>
<u>น.ส.พ.อึ้งอึ้ง</u> <u>อึ้งอึ้ง</u>		<u>085-9901097</u>
<u>น.ส. อึ้งอึ้ง</u> <u>อึ้งอึ้ง</u>		
<u>น.ส. อึ้งอึ้ง</u> <u>อึ้งอึ้ง</u>		
<u>น.ส. อึ้งอึ้ง</u> <u>อึ้งอึ้ง</u>		<u>0830469912</u>
<u>น.ส. อึ้งอึ้ง</u> <u>อึ้งอึ้ง</u>		<u>0811729704</u>
<u>น.ส. อึ้งอึ้ง</u> <u>อึ้งอึ้ง</u>	<u>อึ้งอึ้ง/อึ้งอึ้ง</u>	<u>0918899101</u>
<u>นาย/นางสาว/นางสาว</u> <u>อึ้งอึ้ง</u>		<u>083-3088822</u>
<u>นาย/นางสาว/นางสาว</u> <u>อึ้งอึ้ง</u>		<u>092-0924428</u>
<u>นาย/นางสาว/นางสาว</u> <u>อึ้งอึ้ง</u>		<u>081-425-4887</u>

ใบลงทะเบียนประชุม สุโขทัย (1)

ใบลงทะเบียนเข้าร่วมการประชุมแลกเปลี่ยนข้อมูล

โครงการ “การพัฒนาผังแม่บทบูรณาการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืน
พื้นที่พิเศษอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย - ศรีสัชนาลัย - กำแพงเพชร”

สถานที่ประชุม..... วันที่ 8-2-59

ชื่อ - นามสกุล	สังกัด - หน่วยงาน / อาชีพ	หมายเลขโทรศัพท์ / ที่ติดต่อ/ e-mail
นาย รุ่งโรจน์ ชุ่มต้น	สว.	0873616945
นาย วาญ ไก่ทอง	สจก.	092-424-9493
นาง ศรณพร เหมอรุณ	กศค.	094-324908
นายเกียรติ นนระนง	ทอ.บ.	097-165-1545
น.ส.ณัฐวดี เกื้อกลิ่นใจ	ศรล.	082-902-7596.
น.ส.วิภา วัฒนวิวัฒน์	สศส.	0914421640
พ.ศ. นพินิตา ประมวญธรรม	สจล.	091 801 4451
นายชิตติ์ จตุรสุรินทร์	สจจ.	090 9788075
แฉวณัน โสภิตนพ	สจล.	0959609761
น.ล.สรวิชัย วัฒนา	สจจ.	086-3110310,
น.ส. อัจฉรา แก้วศรีงาม	สจจ.	095-7726517
น.ส. นิธิกุล ช่างเนียม	สจจ.	099-0152862

ใบลงทะเบียนประชุม สุโขทัย (2)

ใบลงทะเบียนเข้าร่วมประชุมแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานในพื้นที่ศรีสะเกษ

stisut

ใบลงทะเบียนเข้าร่วมการประชุมแลกเปลี่ยนข้อมูล

โครงการ “การพัฒนาผังแม่บทบูรณาการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืน
พื้นที่พิเศษอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย - ศรีสะเกษ - กำแพงเพชร”

สถานที่ประชุม... เทศบาลเมืองศรีสะเกษ วันที่ ๑๐.๖.๕๙

ชื่อ - นามสกุล	สังกัด - หน่วยงาน / อาชีพ	หมายเลขโทรศัพท์ / ที่ติดต่อ/ e-mail
นางสาวดุจดาวศร พรหมพัฒน์	ท.ม. ศรีสะเกษ	๐๘๐-๗๕๗๑๑๙
นางสาว อัญญาภรณ์ ห่อหิ้น ทศ.ต. ศาสตราวุฒิชัย	ท.ม. ศรีสะเกษ	๐๙๕-๐๕๓๐๔๓๐
นายชรินทร์ ดิษฐ์	กรมการดินนา ท.ม. ศรีสะเกษ	๑๙๕๖๑๑๖๔๔
ร.ศ. กฤตวรรณ สุวิริยะ	ท.ม. ศรีสะเกษ	๐๙๕- ๖๗๑๑๙ มอ ๑๐๘
นายมนัสกร พุ่มอิน	มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ	
ร.ศ. อรุณ วัฒน	เทศบาลเมืองศรีสะเกษ	(๐๙๑) ๗๑๐๐๕
นางสาวจิราพรพันธ์ ฉันทะ	เจ้าพนักงาน ๓๑๓.	๐๘๑-๕๕๕๒๔๐๗
นาย พงษ์วิทย์ ดิษฐ์	๐๙๔ - ๑๕๑๐๐๙๐
นายกันชน รอยน้อย	๐๙๖-๕๐๑๑๕๗๐
นางสาวสุกษิณี พิทยานอน	๐๙๕- ๘๐๖ - ๙๕๗๒
ร.ศ. นพวิภา ไททวาร	๐๘๒-๐๙๕-๙๐๐๕
น.ศ. เฟื่องดาว จันทร์ดา	๐๘๒-๗๕๐๙๙๔

SRISUT

ใบลงทะเบียนเข้าร่วมการประชุมแลกเปลี่ยนข้อมูล

โครงการ "การพัฒนาผังแม่บทบูรณาการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืน
พื้นที่พิเศษอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย - ศรีสัชนาลัย - กำแพงเพชร"

สถานที่ประชุม... เทศบาลเมืองศรีสัชนาลัย ... วันที่ 5.11.51

ชื่อ - นามสกุล	สังกัด - หน่วยงาน / อาชีพ	หมายเลขโทรศัพท์ / ที่ติดต่อ/ e-mail
ผ.ส. นงนุช เสมอแก้ว	เทศบาลเมืองศรีสัชนาลัย	094-7081070
นางน. นงนุช เสมอแก้ว	"	085-0491210
ผ.ส. อำนวยพร อำนวยพร	"	086-8176340
นายสมศักดิ์ อำนวยพร	"	096-7379603
อ.จ.จ. ศุภจิตต์ รุ่งเรือง	"	089-8564282
ผ.ส. ปิยะชัชวาลย์ ศุภจิตต์	เทศบาลเมืองศรีสัชนาลัย/ รุ่งเรือง	089-6400091
นางน. นงนุช เสมอแก้ว	"	091-5928791
ผ.ส. อำนวยพร อำนวยพร	"	086-4492520
พ.ศ.ศ. อำนวยพร อำนวยพร	เทศบาลเมืองศรีสัชนาลัย	086-2031031
นายสุพจน์ อำนวยพร	เทศบาลเมืองศรีสัชนาลัย	091-6322455
นาย อัครวัฒน์ อำนวยพร	นักศึกษาศึกษา	092-0727887
นายอัครวัฒน์ อำนวยพร	"	090-9875521
นาย อัครวัฒน์ อำนวยพร	"	0940208999
นาย อัครวัฒน์ อำนวยพร	"	089-9186609
นาย อัครวัฒน์ อำนวยพร	"	084-0704311
นางสาว อัครวัฒน์ อำนวยพร	นักศึกษาศึกษา	091-4435660
นาย อัครวัฒน์ อำนวยพร	นักศึกษาศึกษา	096-7494596
นาย อัครวัฒน์ อำนวยพร	นักศึกษาศึกษา	092-2077994
นางสาว อัครวัฒน์ อำนวยพร	"	090-2051390
นางสาว อัครวัฒน์ อำนวยพร	นักศึกษาศึกษา	092 268 9641
นางสาว อัครวัฒน์ อำนวยพร	"	090 969 2407

ใบลงทะเบียนประชุม ศรีสัชนาลัย (2)

ใบลงทะเบียนเข้าร่วมการประชุมแลกเปลี่ยนข้อมูล

KP

โครงการ “การพัฒนาผังแม่บทบูรณาการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืน
พื้นที่พิเศษอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย - ศรีสัชนาลัย - กำแพงเพชร”

สถานที่ประชุม... ศาลากรีนฮิลล์ อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย... วันที่ ๑ ก.พ. ๒๕๕๙

ชื่อ - นามสกุล	สังกัด - หน่วยงาน / อาชีพ	หมายเลขโทรศัพท์ / ที่ติดต่อ/ e-mail
นางชนิษฐา รสอพอ	สนง. วิทยุคมนาคมเมืองสุโขทัย	088-67557488
นทท. ณัฐ อธิธรรม	กรมการท่องเที่ยว	0843797577
นายอภิสิทธิ์ นิล	แผนกส่งเสริมการขาย บริษัทเออีทีทีกำแพงเพชร	089-9112399
นาย พงษ์ธรรม นรงค์วิทย์	มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร	085-934-7292
นาย พงษ์เทพ อธิธรรม	กรมการท่องเที่ยว	081-2841616
นายวิฑูรย์ อธิธรรม	KMITL	0858108105
นายวิฑูรย์ อธิธรรม	KMITL	081 304 2260
ผศ.ดร. อรรถพร อธิธรรม	KMITL	0815517121
รศ. สุรศักดิ์ อธิธรรม	KMITL	080.070.7707
นาย ชื่นชัย มาดี	วิทยาลัยเทคนิคกำแพงเพชร	092-9958740
อ.ส. กฤษณวิภา อธิธรรม	วิทยาลัยเทคนิคกำแพงเพชร	097-9799540

ใบลงทะเบียนประชุม กำแพงเพชร (2)

